

HODNOTIACA A EMOCIONÁLNO-EXPRESÍVNA LEXIKA POPULIZMU

MANIPULATÍVNA A NÁTLAKOVÁ LEXIKA

Manipulácia (verbálna či akákoľvek) je:

○ Skryté ovplyvňovanie ostatných vo vlastný prospech.

- Manipulatívne techniky (Beck, 2007): **PRESVEDČIVO PREDSTIERAŤ**, DOSTAŤ NIEKOHO POD TLAK, MAŤ HO POD KONTROLOU, **PRIPÚTAŤ SI NIEKOHO K SEBE**, RESP. HO PRIMÄŤ, ABY KONAL PROTI SVOJIM ZÁUJMOM, PRÍPADNE **NIEKOHO PRIMÄŤ K POCITU SYMPATIE** ALEBO **UROBIŤ NA NIEKOHO DOJEM** ČI UVIESŤ NIEKOHO DO URČITEJ NÁLADY, DOKONCA V ŇOM VYVOLAŤ AGRESIVITU SO ZÁMEROM POŠKODIŤ MU, **ODVRÁTIŤ JEHO POZORNOSŤ, POSILNIŤ SI SÚDRŽNOSŤ V SKUPINE, RESP. VLASTNÚ POZÍCIU V SKUPINE, PREJAVIŤ MOC**, A TO PROSTREDNÍCTVOM KLAMSTVA, PODVODU, ZNEISTENIA.

W. Jachtchenko: Manipulatívna rétorika

KTO? Politici? Reklamní agenti? Všetci veselo manipulujú!

- „Ak chceme uspieť v dnešnej spoločnosti ostrých lakťov, nemusíme byť kompetentní. Stačí len kompetentne vyzerieť a dokázať šikovne ovplyvňovať ľudí okolo seba.“

KOHO?

- „Dobří ľudia sú často v nevýhode, pretože tí zlí ich porážajú neférovými manipulatívnymi trikmi.“

ÚSPEŠNOSŤ/NEÚSPEŠNOSŤ VERBÁLNEHO MANIPULOVANIA!

- „Vyhráva ten, kto ovláda najdôležitejšie manipulačné triky. Kto ich neovláda, má smolu.“

Zdroje populisticky ladených a manipulačných textov:

- Predvolebné billboardy
- Volebné programy politických strán
- Reklamné texty vo forme tlačенých a elektronických letákov
- Volebné plagáty
- Texty webových stránok
- Texty sociálnych médií
- Analýza zdrojov strany Kotlebovci – Ľudová strana Naše Slovensko (Kot. – ĽSNS)

Komunikačné stratégie manipulácie **versus** vzdelávanie

○ zvyšovanie verejnej objektívnej mienky o hroziacej entite

- V. Konečná (2012): *poznatie techník asertívneho správania by mohlo zneutralizovať účinky manipulatívneho pôsobenia na adresáta*

○ zvyšovanie vzdelanosti a povedomia o hroziacej entite v školách

- priestor na odhaľovanie jazykových a komunikačných stratégií: venuje sa zvýšená pozornosť **jazykovým a stavebným jednotkám v textoch, prípadne technikám kritického čítania a písania**
- málo zameriava na texty, ktoré apelujú na študentov **agresívnou či manipulatívnou rétorikou**, resp. s premyslenou jazykovou **stratégiou persuasívnej rétoriky**, kde je význam textov metaforizovaný, skrytý

Ako optimálne identifikovať a dešifrovať jazykové stratégie populizmu?

- hodnotiace slová
- vlajkové slová
- emocionálno-expresívne slová

Hodnotiace slová:

- reprezentujú **hodnotiaci postoj a citový hodnotiaci vzťah** k označovanej entite

Hodnotiace slová	Opisná zložka významu	Hodnotiaca zložka významu
zmija, pren.	jedovatá, slizká, nebezpečná	falošný, úlisný človek, zradca = negatívne intelektuálne aj emocionálne hodnotenie
optimálny	---	v daných podmienkach najlepší, najpriaznivejší = pozitívne intelektuálne hodnotenie
zlý	---	nesplňajúci mravné normy, nesplňajúci požiadavky akosti = negatívne intelektuálne hodnotenie

Emocionálno-expresívne slová:

- pôsobia na adresáta **citovo**, autor si ho chce získať na svoju stranu - „hra na city“;
- vyjadrujú **citový alebo vôľový postoj** alebo majú **nezvyčajnú, exkluzívnu formu**,
- sú prostriedkom hovoriaceho na **aktivizovanie a udržanie pozornosti** adresáta,
- efektívny komunikačný nástroj na vyvolávanie strachu pred často fiktívnym nepriateľom.

Vlajkové slová:

- slová s **pozitívnu (emocionálnu) konotáciou**
- na základe ich používania dokážeme identifikovať situovanie strany v rámci politického spektra
- slúžia ako orientačná pomôcka pre potencionálneho adresáta

Úlohy k aktivite: Označte v textoch:

- hodnotiace slová
- vlajkové slová
- emocionálno-expresívne slová
- verbálny alebo vizuálny kontrast

hodnotiace slová
vlajkové slová
emocionálno-expresívne slová
verbálny alebo vizuálny kontrast

Čo chceš pre svoje deti ?

Vyber si !!!

lož
konzum
závislosť
úpadok
ekonomické otroctvo ?

pravdu
hrdosť
prácu
česť
nádej pre svoje deti ?

Zostaň sedieť na gauči...

Pridaj sa do LS Naše Slovensko
okres Kežmarok: 0950 854 056

„LS Naše Slovensko sa prezentuje ako národná, sociálna, kresťanská strana a zároveň predstavuje alternatívu a jedinú skutočnú opozíciu voči skorumpovanému a zločineckému „demokratickému“ systému a súčasným parlamentným stranám, ktoré všetky viac či menej rozkradli, zradili a zapredali našu vlasť aj národ“ (Dostupné na internete: www.naseslovensko.net/o-nas/).

L'udová mládež je nacionalistickým občianskym združením, ktoré vo svojich radoch zoskupuje mladú generáciu slovenského národa. Členovia L'udovej mládeže, ctiac si večné hodnoty našich predkov, zošľachtené v ťažkých časoch národného útlaku Slovákov, až po doby hrdinského obrodzenia vedeného najväčšími synmi národa, sa odhodlane postavili pred historickú úlohu zachrániť slovenský národ z pazúrov dekadencie, úpadku morálnych hodnôt a západného liberalizmu, ktoré sa svojim deštruktívnym pôsobením snažia zničiť identitu Slovákov.

VNÚTORNÍ NEPRIATELIA

VONKAJŠÍ NEPRIATELIA

IDEOLOGICKÉ SYMBOLY A VLAJKOVÉ SLOVÁ

Zhrnutie:

- **hodnotiace slová:** bezpečný/nebezpečný, hrdosť, odvaha, odhodlane, zachrániť, pravda, pravá, prosperovať, večný, hrdinský, zošlachtený, ctiť, hodnota, diktát, práca, česť, nádej, korupcia, očierňovať, povalač, rozkradnúť, skorumpovaný, zapredať, zločinecký, zlodej, zradiť, útlak, dekadencia, deštruktívny, lož, konzum, „demokratickémy“;
- **emocionálno-expresívne slová:** pazúr expr.; (ekonomické) otroctvo expr., parazit pejor., asociál hovor. pejor., (politická) mafia pejor., zatočiť s niekým pren. expr., stovky expr., ruky preč! expr.;
- **vlajkové slová:** uprednostňovanie religionizmu (kresťanská strana, za Boha/boha); uprednostňovanie konzervatizmu či tradicionalizmu (hodnoty, pravda, hrdosť, jediný, skutočná, slovanská vzájomnosť, práca, česť, nádej, veľké zmeny; odvážne zmeny, zmeniť, alternatíva = v duchu návratu k tradičným hodnotám); uprednostňovanie nacionalizmu či patriotizmu (nacionalistický, národná, sociálna, slovenský národ/Slovák, ľudový, identita, obrozenie, naša vlasť, náš národ); uprednostňovanie autoritárstva (boj; bezpečný; zachrániť, počúvať, Na stráž!);
- **Opakujúce sa komunikačné stratégie:**
 - **zobrazovanie vnútorných nepriateľov** (menšiny – politici – médiá);
 - **zobrazovanie vonkajších nepriateľov** (zoskupenie EÚ, NATO, imigranti);
 - **tzv. opozitná dichotómia MY – domáci vs. ONI – cudzí** (cudzie môžu byť vo všeobecnosti všetky menšiny aj imigranti), prípadne **MY dobrí vs. ONI zlí** (vládnuci politici), Západ (Brusel, Amerika) vs. východ (Rusko);
 - **zobrazovanie charizmatického vodcu strany**, ktorý si vie svojím vystupovaním získať sympatie nás;
 - **agresívny militaristický slovník vychádzajúci z ideológie fašizmu**, ako napríklad tvrdá protireakcia, boj/bojovať, záchrana, Na stráž!, bezpečnosť.

Ďakujem Vám za pozornosť a interakciu!